

Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta medzinárodných vzťahov

František Škvrnda

TEÓRIA SVETOVEJ POLITIKY

Vydavateľstvo EKONÓM

2012

Autor ©

doc. PhDr. František Škvrnda, CSc.

Recenzenti

doc. Mgr. Peter Juza, CSc., PhD.

PhDr. Rudolf Kucharčík, PhD.

Jazyková redaktorka

Mgr. Marianna Mišúrová

Za odbornú stránku textu, korektúru a konečnú verziu publikácie zodpovedá autor.

Schválené pedagogickou a edičnou komisiou Ekonomickej univerzity v Bratislave v edičnom programe na rok 2011 ako monografia.

ISBN 978-80-225-3418-5

Obsah

Zoznam skratiek	5
Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov	6
Úvod	7
1. kapitola	
O sociálno-filozofických a sociologických východiskách chápania svetovej politiky	11
1.1 O obrazoch sveta	11
1.2 Sociálny svet a spoločnosť ako prostredie svetovej politiky	14
1.3 Usporiadanie sociálneho sveta a sociálna zmena	18
1.4 Sociálny čas a priestor v súčasnom svete	24
1.5 Kritická sociálna teória v súčasnom svete	27
1.6 Základné spôsoby objasňovania súčasného sveta vo svetovej politike	30
2. kapitola	
O súčasnom stave a stupni vývoja sveta a spoločnosti	39
2.1 O sociologickej charakteristike súčasného sveta	39
2.2 Postmoderné štádium vývoja spoločnosti a jeho vplyv na svetovú politiku	45
2.3 Sociálny fenomén globalizácie a jej vplyv na svetovú politiku	51
2.4 O periodizácii dejín medzinárodných vzťahov	56
3. kapitola	
Svetová politika v teórii medzinárodných vzťahov	59
3.1 O vybraných teoretických, metodologických a historických problémoch reflexie medzinárodných vzťahov	59
3.2 Vznik a rozvoj teórie medzinárodných vzťahov ako súčasť západného sociálneho myslenia	63
3.3 O sociologických aspektoch a súvislostiach typologizácie teórie medzinárodných vzťahov	74
3.4 O vývoji teoretického chápania svetovej politiky v období do rozpadu bipolarity	76
3.5 Vymedzenie svetovej politiky v súčasnej teórii medzinárodných vzťahov	86
3.6 Základné úrovne analýzy medzinárodných vzťahov	101
3.7 Svetový poriadok – usporiadanie svetovej politiky	103

3.8	Základné súčasné teoretické modely usporiadania svetovej politiky	109
3.9	Kontroverznosť washingtonskej predstavy nového svetového poriadku	112
	Namiesto záveru – stručne o zložitom vytváraní multipolárneho usporiadania sveta na začiatku 21. storočia	125
	Vecný register	135
	Zoznam použitej literatúry	137
	Abstract	171
	Аннотация	173